

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2021 m. balandžio 29 d.
(OR. en)

8323/21

BETREG 9
COMPET 304
IA 66
POLGEN 57

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

---

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPRez
gavimo data:	2021 m. balandžio 29 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI-MIKKELSENUI

Komisijos dok. Nr.:	COM(2021) 219 final
Dalykas:	KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI Geresnis reglamentavimas: bendromis jėgomis renkime geresnius teisės aktus

---

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2021) 219 final.

Pridedama: COM(2021) 219 final

Briuselis, 2021 04 29
COM(2021) 219 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

Geresnis reglamentavimas: bendromis jėgomis renkime geresnius teisės aktus

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI**

Geresnis reglamentavimas: bendromis jėgomis renkime geresnius teisės aktus

1. GERESNIS REGLAMENTAVIMAS – PARAMA ES EKONOMIKOS ATSIGAVIMUI

Komisijos taikoma geresnio reglamentavimo sistema yra vienas pažangiausių reglamentavimo metodų pasaulyje¹. Pastaraisiais metais nuolat tobulinta sistema mums neabejotinai padėjo pasiekti geresnių rezultatų.

Ji leidžia sistemingai įvertinti politikos priemonių ekonominę, socialinę poveikį ir poveikį aplinkai ir užtikrina stabiliai aukštą siūlomų teisės aktų kokybę. Šios sudėties Komisijos darbotvarkė yra plataus užmojo, o mums tenkantys iššūkiai yra beprecedenčiai, todėl kaip niekad svarbu atlikti išsamią analizę ir pateikti patikimus įrodymus. Taigi siūlome keletą naujų patobulinimų siekdami užtikrinti, kad, be kita ko, mūsų politika kuo labiau padėtų atsigaivinti ES ekonomikai, stiprintų jos atsparumą ir skatintų dvejojimą jos pertvarką. Komisija:

- ragins valstybes nares, regionus ir pagrindinius suinteresuotuosius subjektus padėti šalinti kliūtis ir biurokratizmą, kurie trukdo kurti 21-ojo amžiaus infrastruktūrą. Tai padės paspartinti investavimą ir programos „NextGenerationEU“ įgyvendinimą. Šiame procese geresnio reglamentavimo vaidmuo yra ypač svarbus, o Ateičiai tinkamo reglamentavimo platforma² rems pastangas supaprastinti ES teisės aktus ir geriau juos pritaikyti prie ateities poreikių;
- prie ES politikos formavimo procedūrų pritaikys principą „kiek plus, tiek minus“, labiau atkreips politikos formuotojų dėmesį į teisės aktų taikymo pasekmes ir kaštus, ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI);
- integruos Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus³ siekdama, kad visi pasiūlymai dėl teisės aktų padėtų įgyvendinti Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., ir užtikrins, kad laikantis įsipareigojimų pagal Europos žaliąjį kursą visose politikos srityse būtų taikomas principas „nedaryti reikšmingos žalos“;
- kaip numatyta 2030 m. skaitmeninės politikos kelrodžio komunikate⁴, geresnis reglamentavimas reikš, kad siekiant prisidėti prie skaitmeninės pertvarkos būsimi ES teisės aktai bus rengiami pagal principą „pirmenybė skaitmeninimui“;
- į politikos formavimą integruodama strateginę prognozavimą užtikrins, kad galiojantys ir nauji teisės aktai tiktų ateičiai.

Geresnio reglamentavimo siekia visos ES institucijos, ir jos visos už jį atsakingos. Raginsime Europos Parlamentą ir Tarybą prisidėti prie ES teisės aktų ir ES išlaidų programų poveikio vertinimo ir stebėsenos. Be to, formuodami ES politiką glaudžiau

---

¹ OECD (2018), *OECD Regulatory Policy Outlook 2018* (OECD Publishing, Paris).

² https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof/fit-future-platform-f4f_lt

³ <https://sdgs.un.org/goals>

⁴ Komisijos komunikatas „2030 m. skaitmeninės politikos kelrodis: Europos skaitmeninio dešimtmečio kelias“, COM(2021) 118.

bendradarbiausime su vietos, regionų ir nacionalinėmis valdžios institucijomis bei socialiniais partneriais.

Taip pat sieksime geriau suprasti, kokių ES teisės aktų reikia ir koks jų poveikis ES viduje ir išorėje, taip pat ir santykiuose su išorės partneriais⁵. Siekdami prakalbinti pavienius asmenis, verslo atstovus ir pilietinę visuomenę, geriau informuosime apie mūsų viešas konsultacijas ir užtikrinsime, kad jose būtų lengviau orientotis ir dalyvauti. Galiausiai, šalinsime trūkumus, nustatytus 2019 m. savo atliktoje geresnio reglamentavimo apžvalgoje⁶.

2. BENDROS PASTANGOS

ES teisėkūros institucijoms labai svarbu bendradarbiauti su valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant socialinius partnerius. Turime dėti daugiau bendrų pastangų didinti įrodymais pagrįstos politikos skaidrumą ir informuotumą apie ES teisės aktų naudą ir mažinti jų našta.

Poveikio vertinimas⁷ ir nereikalingų kaštų panaikinimas⁸

Komisija gali nustatyti tik savo pasiūlymų dėl teisės aktų numatomą poveikį, įskaitant atsirasimus ir išvengsimus kaštus. Derybose Europos Parlamento ir Tarybos pateikti pakeitimai gali gerokai pakeisti ES teisės aktų poveikį žmonėms ir verslui.

Todėl dar kartą raginame Europos Parlamentą ir Tarybą laikytis Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros⁹ įsipareigojimų ir, visų pirma, dokumentuoti numatomą teikiamų pakeitimų poveikį. Atnaujinę savo politinį dialogą galėsime lengviau dalytis idėjomis, ir taip visos Tarpinstitucinio susitarimo šalys galės įvykdyti jame nurodytus savo įsipareigojimus.

ES teisės aktų poveikį žmonėms ir verslui gali gerokai paveikti ir tai, kaip valstybės narės juos įgyvendina. Prašytume, kad valstybės narės, įgyvendinusios konkrečius teisės aktus, pakomentuotų mūsų atliktus su tais teisės aktais susietus kaštų ir naudos apskaičiavimus. Į komentarus atsižvelgsime atlikdami teisės aktų vertinimą ir vėlesnę peržiūrą.

Puikiai suprantame, kaip MVĮ svarbios ES ekonomikai ir su kokiais sunkumais jos susidūrė per COVID-19 krizę. ES MVĮ atstovas¹⁰ padės tikrinti ES iniciatyvas ir nustatyti, kuris poveikis MVĮ turi būti nagrinėjamas dėmesingiau. ES MVĮ atstovas taip pat padės rengti Ateičiai tinkamo reglamentavimo platformos¹¹ darbo programą ir kartu su Regionų komiteto Regioninių centrų tinklu ES politikos įgyvendinimui įvertinti¹² („RegHub“) gilinsis į teisės aktus, kurie kelia daugiausia praktinių sunkumų.

⁵ Derindami politiką vystymosi labui (SESV 208 straipsnis).

⁶ Komisijos komunikatas „[Geresnis reglamentavimas. Padėties vertinimas ir įsipareigojimo išlaikymas](#)“, COM(2019) 178.

⁷ Žr. 6 skirsnį.

⁸ Žr. 5 skirsnį.

⁹ 2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros ([OL L 123, 2016 5 12, p. 1](#)).

¹⁰ Komisijos komunikatas „[Tvarios ir skaitmeninės Europos MVĮ strategija](#)“, COM(2020) 103.

¹¹ Žr. 5.1. skirsnį.

¹² Pasinaudodamas Subsidiarumo, proporcingumo ir veikimo mažiau, bet efektyviau darbo grupės įdirbiu Regionų komitetas sukūrė „[RegHub](#)“ tinklą. Tai regionų tinklas, kurio nariai per tikslias apklausas

Įrodymų rinkimas ir jų prieinamumo užtikrinimas

Svarbus mūsų geresnio reglamentavimo metodo principas – vertinant galiojančius teisės aktus mokytis iš praeities. Stebėseną yra labai svarbus politikos ciklo elementas, kurio sąlyga – sistemingas duomenų rinkimas. Reikiamų duomenų rinkimą ir vertinimą užtikrina teisės aktų stebėsenos ir peržiūros nuostatos¹³. Teisėkūros institucijos kartu atsako už aukštą tų nuostatų kokybę, kad jos sudarytų sąlygas tinkamai įvertinti ES teisės aktų veiksmingumą valstybėse narėse.

Kita svarbi geresnio reglamentavimo sąlyga yra moksliniai įrodymai: jie būtini norint tiksliai apibūdinti problemą, iki galo suvokti priežastinius ryšius (taigi ir intervencijos logiką) ir įvertinti poveikį. Aukštos kokybės moksliniai tyrimai negali būti atlikti per trumpą laiką, todėl norint laiku gauti tinkamų įrodymų reikia geriau planuoti ir koordinuoti įrodymų poreikius. Be to, reikia geriau sutelkti mokslininkų bendruomenę ir nuo pat pradžių įtraukti ją į reglamentavimo procesą, kaip tai per pandemiją padarė daugelis vyriausybių.

Komisija, Europos Parlamentas ir Taryba turi įvairių duomenų bazių, kuriose kaupia teisėkūroje naudojamus įrodymus. Jungtinėmis pastangomis sukūrus bendrą įrodymų registrą¹⁴ (bendrą teisėkūros portalą), visiems ES politikos formavimu suinteresuotiems asmenims atsirastų galimybė nesunkiai susipažinti su visais konkrečią politikos iniciatyvą grindžiančiais įrodymais. Geriau koordinuojant bendro registro kūrimą skirtingi veiksmai taptų labiau suderinti ir sklandžiau vyktų ES ir nacionalinio lygmens politikos formuotojų tarpusavio komunikacija.

Žmonių įtraukimas į ES politikos formavimą

Dėsime daugiau pastangų informuoti apie viešas konsultacijas¹⁵, kad pritrauktume daugiau dalyvių ir gautume daugiau kokybiškų atsiliepimų. Kaip paskelbta Komunikate dėl geresnio reglamentavimo pastangų apžvalgos¹⁶, glaudžiau bendradarbiaudami su Regionų komitetu, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu, nacionalinėmis valdžios institucijomis, socialiniais partneriais ir kitomis atstovaujamosiomis asociacijomis, geriau informuosime apie galimybes prisidėti prie politikos formavimo Komisijoje. Pavyzdžiui, paprašysime jų padėti nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis platinti mūsų kvietimus teikti informaciją¹⁷. Šias pastangas taip pat remia Komisijos atstovybės valstybėse narėse ir ES delegacijos.

---

tiria, kaip teisės aktai įgyvendinami vietos lygmeniu. Visoje ES „RegHub 2.0“ priklauso 46 vietos ir regionų nariai (regioniniai centrai), 10 stebėtojų ir viena asocijuotoji įstaiga. Siekiant susipažinti su centrų sukaupta atskirų ES politikos priemonių įgyvendinimo patirtimi, su jais konsultuojamasi praktiniuose seminaruose, pokalbiuose ir naudojant klausimynus.

¹³ Žr. 6.3. skirsnį.

¹⁴ Žr. 4. skirsnį.

¹⁵ Žr. 3. skirsnį.

¹⁶ Komisijos komunikatas [„Geresnis reglamentavimas. Padėties vertinimas ir įsipareigojimo išlaikymas“](#), COM(2019) 178.

¹⁷ Žr. 3. skirsnį.

3. GERESNIS BENDRAVIMAS SU SUINTERESUOTAISIAIS SUBJEKTAIS IR PLAČIAJA VISUOMENE

Norint formuoti gerą politiką reikia į tai įtraukti subjektus, kuriems sprendimai daro poveikį. Siekiant išlaikyti pasitikėjimą Europos Sąjunga, ES politika turi atspindėti piliečių vertybes ir rūpesčius ir į juos turi būti atsižvelgiama ją formuojant. Ypač svarbu, kad suinteresuotieji subjektai, įskaitant piliečius, būtų aktyvūs, ypač kai tvyro nežinia. Kita vertus, konsultacijos neturėtų užkrauti nereikalingos naštos. Todėl norime, kad per mūsų konsultacijas suinteresuotiesiems asmenims pateikti nuomonę būtų paprasčiau.

Suinteresuotieji subjektai nurodė, kad per krizę jiems būdavo sunku pareikšti nuomonę iki nustatyto termino. Komisija į tai sureagavo ir, kai įmanoma, viešų konsultacijų dėl iniciatyvų, kurių turėjo būti imtasi 2020 m. arba 2021 m. pradžioje, ir pasisakymo apie tas iniciatyvas terminą prailgino iki 6 savaičių. Ateityje sistemą padarysime racionalesnę, įtraukesnę ir paprastesnę, grindžiamą bendru kvietimu teikti informaciją¹⁸ ir aiškesniais klausimynais ir pisančią socialinių partnerių prerogatyvų.

Racionalesnė ir lengviau pasiekama sistema: kvietimai teikti informaciją

Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO) mano, kad Komisijos konsultacijų modelis yra pats geriausias. Tačiau norime jį tobulinti toliau.

Dabartinė konsultavimosi sistema teikia daug galimybių prisidėti prie politikos formavimo: pvz., galima per tam tikrą laiką sureaguoti į įžanginį poveikio vertinimą ir veiksmų gaires¹⁹, dalyvauti viešose konsultacijose internetu²⁰ ir tikslinėse konsultacijose, pasisakyti apie priimtus pasiūlymus dėl teisės aktų ir įgyvendinimo bei deleguotųjų aktų projektus.

Tačiau konsultacijų dėl tos pačios iniciatyvos gausa gali tapti našta suinteresuotiesiems subjektams ir kartais sekinti jų išteklius. Todėl dabar siūlome kryptingesnę, aiškesnę ir patogesnę konsultacijų sistemą. Savo interneto portale „Išsakykite savo nuomonę“²¹ viešas konsultacijas sujungsime į vieną kvietimą teikti informaciją. Sujungsime du etapus, kurie iki šiol buvo atskirti: terminuotus pasisakymus apie veiksmų gaires ir (arba) įžanginius poveikio vertinimus, kurie toliau bus skelbiami portale „Išsakykite savo nuomonę“ kvietimų teikti informaciją forma, ir viešas konsultacijas pagal klausimynus.

Kvietimus teikti informaciją sudarys iniciatyvos aprašas ir, kai tinka, nuoroda į viešas konsultacijas²². Paprastai²³ visi jie bus visomis oficialiosiomis ES kalbomis²⁴, o nuomones reikės pateikti per 12 savaičių²⁵.

¹⁸ Įrodymai reiškia įvairius duomenų, informacijos ir žinių šaltinius, įskaitant kiekybinius (pvz., statistinius ir matavimo) duomenis, kokybinius duomenis (tokius kaip nuomonės, suinteresuotųjų subjektų pareiškimai, vertinimo išvados), taip pat mokslines ir ekspertų rekomendacijas.

¹⁹ Šiuo metu apie vertinimus skelbiama veiksmų gairėse, o apie poveikio vertinimus – įžanginiuose poveikio vertinimuose.

²⁰ 2015–2018 m. Komisija surengė 417 viešų konsultacijų.

²¹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say_lt

²² Už tikslinių konsultacijų organizavimą liks atsakingi konkretūs generaliniai direktoratai.

²³ Tačiau, jei reikės, bus organizuojamos ir dvietapės konsultacijos.

²⁴ Išskyrus itin technines iniciatyvas ir specializuotus klausimynus, kai vertimo pastangos neproporcingos numatomiems atsakymams.

²⁵ Vasaros atostogų metu šis laikotarpis paprastai pratęsiamas iki 14 savaičių.

Suinteresuotiesiems subjektams bus lengviau išsakyti nuomonę

Norint dalyvauti viešose konsultacijose tenka skirti laiko ir išteklių. Todėl norime, kad suinteresuotiesiems subjektams pateikti nuomonę būtų kuo paprasčiau. Sieksime konsultuotis su visuomene tik tada, kai to reikia.

Vertinimas ir toliau bus grindžiamas teisės aktų poveikį patiriančių subjektų nuomonėmis, tačiau persvarstydami galiojančius teisės aktus ir laikotarpio viduryje vertindami išlaidų programas, jei įmanoma, konsultuosimės su visuomene tik vieną kartą, o ne atskirai dėl vertinimo ir dėl poveikio vertinimo. Taip pat vengsime rengti viešas konsultacijas plačiai visuomenei mažai rūpimomis itin techninėmis temomis, kai norint surinkti reikiamus įrodymus labiau tinka tikslinės konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais²⁶.

Geresnio reglamentavimo pastangų apžvalga parodė, kad viešų konsultacijų klausimynai dabar dažnai būna ilgi ir pernelyg techniški, be tinkamos atvirų ir uždarų klausimų pusiausvyros²⁷. Todėl tobulinsime klausimynų struktūrą, turinį ir kalbą.

Įtrauksime daugiau žmonių

„Išsakykite savo nuomonę!“ yra interneto portalas, per kurį suinteresuotieji subjektai (tarp jų visuomenės nariai ir mokslo bei technikos ekspertai) gali prisidėti prie Komisijos formuojamų ir jau priimtų iniciatyvų. Šios vienos bendros prieigos sukūrimas 2017 m. buvo svarbus žingsnis. 2020 m. liepos mėn. pradėjo veikti nauja, intuityviau naudojama, versija, kurios paieškos funkcija gerokai patobulinta. Vadovaudamiesi Neįgaliųjų teisių strategija²⁸, taip pat dedame pastangas padaryti portalą patogesnę neįgaliesiems.

Tačiau turime siekti, kad portalas „Išsakykite savo nuomonę!“ taptų labiau žinomas ir daugiau žmonių, įskaitant tuos, kurie nėra ES politikos formavimo žinovai, ir mokslininkų bendruomenę, atsilieptų į mūsų kvietimus teikti informaciją. Todėl „Išsakykite savo nuomonę!“ populiarinsime plačiau²⁹. Aktyviau bendrausime su mokslininkų bendruomene skatindami ją pateikti aktualius mokslinius tyrimus politikos formavimo proceso pradžioje.

Puikią galimybę tartis su piliečiais, kaip spręsti Europos problemas ir įgyvendinti prioritetus, suteiks ir Konferencija dėl Europos ateities. Konferencijos internetinė pasitarimo platforma yra nauja bendravimo su žmonėmis jiems rūpimais klausimais priemonė.

---

²⁶ Sprendimai bus priimami atsižvelgiant į konkretų atvejį.

²⁷ [REFIT platformos nuomonė](#) dėl DIHK nuomonės XXII.4.a ir dėl piliečio nuomonės XXII.4.b apie konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais mechanizmus (priimta 2017 m. birželio 7 d.).

²⁸ Komisijos komunikatas [„Lygybės sąjunga 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategija](#), COM(2021) 101 final.

²⁹ Be kita ko, socialiniuose tinkluose.

Atsiliepsime respondentams

Iš pagarbos per viešas konsultacijas respondentų pareikštai nuomonei reikia jam suteikti informaciją apie tai, kaip ji buvo panaudota politikos formavimo procese³⁰. Todėl informuosime respondentus apie gautus pasisakymus ir apie tai, ką darome po to.

Paprastai per aštuonias savaites nuo konsultacijų pabaigos paskelbsime kiekvienų viešų konsultacijų suvestinę ataskaitą³¹. Prie visų poveikio vertinimų ir vertinimų pridedamos apibendrinamosios ataskaitos bus pateikiama visų konsultacijų apžvalga ir analizė. Bus aiškiau atskiriamos įvairių suinteresuotųjų subjektų (vietos, regionų ir nacionalinių valdžios institucijų, asociacijų, pilietinės visuomenės, įvairaus dydžio įmonių, mokslininkų bendruomenės ir pavienių asmenų) nuomonės. Per konsultacijas gautos įžvalgos bus geriau atspindimos atliekant poveikio vertinimus ir vertinimus.

Apie naujus kiekvienos iniciatyvos etapus, pavyzdžiui, apie Komisijos pasiūlymo paskelbimą arba galutinio teisės akto priėmimą po Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos derybų, suinteresuotieji subjektai bus informuojami pranešimais iki procedūros pabaigos³².

4. DIDESNIS SKAIDRUMAS

Siekiant užtikrinti aktyvų žmonių dalyvavimą politikos formavimo procese ir ES institucijų atskaitomybę už savo sprendimus būtinas skaidrumas. Be to, sprendžiant pasaulines problemas nepaprastai svarbu turėti prieigą prie mokslinių įrodymų.

Vadovaudamiesi Komisijos skaitmeninės strategijos tikslais³³, pagerinsime prieigą prie įrodymų, kuriais argumentuojamas kiekvienas pasiūlymas dėl teisės akto. Tuo siekiame užtikrinti, kad būtų nesunku rasti ir gauti visus su bet kuriuo teisėkūros procedūra priimamu aktu susijusius paskelbtus tyrimus, vertinimus, duomenų rinkinius ir pan.

Patobulinsime įvairius savo įrodymų registrus³⁴ ir portalus, pavyzdžiui, ES leidinių portalą³⁵, „EUR-Lex“³⁶ ir portalą „Išsakykite savo nuomonę“, ir jų tarpusavio sąsajas. Be to, palaipsniui užtikrinsime, kad mūsų vidaus duomenų bazės ir saugyklos taptų

---

³⁰ 2019 m. geresnio reglamentavimo pastangų apžvalgos duomenimis, beveik 40 proc. viešose konsultacijose dalyvavusių respondentų buvo (labai) nepatenkinti tuo, kaip Komisija praneša apie viešų konsultacijų rezultatus bei gautus pasisakymus ir apie šios informacijos panaudojimą. Skaidriau informuoti apie gautus pasisakymus paragino ir REFIT platforma ([REFIT platformos nuomonė dėl nuomonės XXII.4.a](#)). Tokias pat pastabas išsakė ir Europos Audito Rūmai: jie rekomendavo Komisijai geriau reaguoti į per konsultacijas surinktus įrodymus (Audito Rūmų [specialioji ataskaita Nr. 14/2019 „Išsakykite savo nuomonę! Komisijos viešos konsultacijos pritraukia piliečius, tačiau jos neatitinka lūkesčių dėl informavimo veiklos“](#)).

³¹ Tik po viešų konsultacijų. Orientacinis laikotarpis po viešų konsultacijų, per kurias gauta daug atsakymų, yra 8 savaitės. Respondentų pasisakymai apie pasiūlymus dėl teisės aktų skelbiami internete tuo pat metu, kai jie pateikiami svetainėje „Išsakykite savo nuomonę!“.

³² Komisija yra įsipareigojusi saugoti respondentų asmens duomenis ir gerbti jų privatumą. Remiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1725, portale „Išsakykite savo nuomonę“ visoms viešoms konsultacijoms naudojamas bendras pareiškimas apie privatumo apsaugą.

³³ Komunikatas Komisijai [„Europos Komisijos skaitmeninė strategija. Skaitmenintas, į vartotojų orientuotas ir duomenimis grindžiamas Komisijos darbas“](#), C(2018) 7118.

³⁴ Jau pradėtas tobulinti Komisijos dokumentų registras ir tarpinstitucinių tyrimų duomenų bazė.

³⁵ <https://op.europa.eu/en/web/general-publications/publications>

³⁶ <https://eur-lex.europa.eu/>

prieinamos viešai³⁷ pagal mūsų taikomą duomenų skaidrumo politiką³⁸. Bendradarbiaudami su Europos Parlamentu ir Taryba kursime bendrą įrodymų registrą (bendrą teisėkūros portalą), kuriame visi, kam rūpi ES politikos formavimas, galėtų lengvai rasti visus konkrečią iniciatyvą grindžiančius įrodymus.

Siekiant sustiprinti visuomenės pasitikėjimą taip pat labai svarbu suteikti jai galimybę susipažinti su moksliniais įrodymais³⁹. Jau suteikėme viešą prieigą prie MIDAS⁴⁰ (Komisijos šablonų saugyklos), kad visi, kam tai rūpi, galėtų suprasti, kokiais metodais ir prielaidomis grindžiame savo analizę.

5. NAUJOS TOLESNIO PAPRASTINIMO IR NAŠTOS MAŽINIMO PRIEMONĖS

ES teisės aktai turi būti naudingi: konkrečiai palengvinti ES piliečių gyvenimą, sudaryti palankesnes sąlygas verslui ir padėti spręsti esamus ir būsimus uždavinius. Jie gali kainuoti, tačiau kaštai turi būti pagrįsti ir proporcingi.

Galutinę teisės akto redakciją lemia politinės derybos ir kompromisai, dėl kurių paprastai jis tampa sudėtingesnis ir sukelia daugiau išlaidų. Be to, kai kurie teisės aktai neduoda lauktų vaisių, kai juos pradeda įgyvendinti praktiškai. Bendras teisės aktų poveikis priklauso nuo šių trijų veiksnių (Komisijos pasiūlymų, iki galo suderėtų teisėkūros procedūra priimamų aktų ir įgyvendinimo nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis).

Komisija jau seniai vykdo galiojančių ES teisės aktų tobulinimo politiką (žr. 1 langelį). Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programos REFIT⁴¹ tikslas – naikinant biurokratizmą ir mažinant kaštus padidinti naudą žmonėms, verslui ir plačiajai visuomenei, taip pat supaprastinti ES teisės aktus ir padaryti juos lengviau suprantamus.

Dabar dėsime daugiau pastangų mažinti naštą taikydami principą „kiek plus, tiek minus“: užkrovę naują naštą, savo iniciatyva nuolat sieksime mažinti naštą, kuri atsirado dėl galiojančių teisės aktų. Tikėdamasi paramos paprastinant teisės aktus, Komisija sukūrė Ateičiai tinkamo reglamentavimo platformą. Ši konsultuoja, kaip užtikrinti, kad ES teisės aktai būtų lengvai vykdomi, veiksmingi ir tinkami ateičiai.

1 langelis. Komisijos pastangų mažinti administracinę naštą chronologija

ES reglamentavimo naštos mažinimo pastangų chronologija

Komisija reglamentavimo naštą mažina jau seniai, nuo 2002 m.. Naštos mažinimo metodai ilgainiui keitėsi, ypač tada, kai imta naudotis 2007–2012 m. Administracinės naštos mažinimo veiksmų programos patirtimi.

Tuo metu padaryta išvada, kad vien į kaštų mažinimu grindžiamas metodas turi didelių trūkumų⁴², todėl 2012 m. Komisija pradėjo įgyvendinti programą REFIT: peržiūredama teisės aktus ji daugiausia dėmesio

³⁷ Paisant intelektinės nuosavybės teisės ir konfidencialumo nuostatų.

³⁸ [Komisijos komunikatas dėl duomenų, informacijos ir žinių valdymo](#), C(2016) 6626/F1, ir komunikatas „[Europos duomenų strategija](#)“, COM(2020) 66 final.

³⁹ Be to, moksliniai įrodymai jau viešai skelbiami įvairiuose specializuotuose portaluose, pvz., ES mokslinį vertinimą atliekančių įstaigų (pvz., Europos maisto saugos tarnybos arba Europos vaistų agentūros) portaluose.

⁴⁰ <https://web.jrc.ec.europa.eu/policy-model-inventory/>

⁴¹ https://ec.europa.eu/commission/files/report-task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_lt.

⁴² Apskritai buvo padaryta išvada (SWD(2017) 675), kad dėl duomenų prieinamumo, skaidrumo ir patikimumo problemų apskaičiuoti administracinę naštą valstybėse narėse yra brangu ir sudėtinga. Nors

skiria kaštų ir (kiekybinės ar kitokios) naudos pusiausvyrai. Taip užtikrinama, kad klausimas būtų sprendžiamas atsižvelgiant į pirminės teisės aktų rengimo priežastis, t. y. naudą. Programą REFIT papildys principas „kiek plus, tiek minus“: ypač dėmesingai bus vertinami fizinių asmenų ir verslo sudėtiniai kaštai konkrečioje politikos srityje. Jis bus taikomas naujoms iniciatyvoms.

2002 m. – Pirmas žingsnis siekiant paprastinti ir tobulinti ES teisės aktus buvo Geresnio reglamentavimo programa. Ja Komisija įsipareigojo atlikti siūlomų naujų iniciatyvų poveikio vertinimą ir konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais.

2005 m. – Pradėta tęstinė supaprastinimo programa. Ji tapo Komisijos metinės darbo programos dalimi. Iki 2009 m. pagal ją vykdytos 164 priemonės.

2007 m. – Komisija pradėjo įgyvendinti administracinės naštos mažinimo veiksmų programą; buvo sudaryta aukšto lygio darbo grupė, konsultuojanti programos įgyvendinimo klausimais.

2012 m. – Iki veiksmų programos pabaigos Komisija pasiekė užsibrėžtą tikslą 25 proc. sumažinti administracinę naštą, tenkančią verslui dėl ES teisės aktų. Apskaičiuota, kad per metus dėl to sutaupoma 30,8 mlrd. EUR. Surengtos konsultacijos dėl dešimties labiausiai MVĮ veiklą ap sunkinančių ES teisės aktų.

2012 m. – Pradėta įgyvendinti programa REFIT.

2015 m. – Komisijos paskelbtame tyrime *ABRplus* išnagrinėta, kaip buvo taikoma dvylika veiksmų programos priemonių ir koku mastu pasiekta žadėta nauda.

2015 m. – Komisija įsteigė aukšto lygio grupę, kurios užduotis – konsultuoti teisės aktų supaprastinimo klausimais (REFIT platforma).

2017 m. – Komisija REFIT papildė: supaprastinimą ir naštos mažinimą integravo į kiekvieną galiojančių teisės aktų vertinimą ir peržiūrą.

2018 m. – Komisija paskelbė pirmąjį metinį naštos tyrimą⁴³.

2020 m. – Komisija sukūrė Ateičiai tinkamo reglamentavimo platformą, kurios užduotis – talkinti supaprastinimo ir naštos mažinimo darbe.

2021 m. – Komisija, siekdama, kad pasikartojančių prievolių našta nedidėtų, programą REFIT papildė principu „kiek plus, tiek minus“.

5.1. Principas „kiek plus, tiek minus“

Savo politinėse gairėse Pirmininkė U. von der Leyen įsipareigojo Europą padaryti ekologiškesnę, labiau skaitmeninę ir atsparesnę, kad galėtume pasitikti savo epochos iššūkius ir pasinaudoti technologinės pažangos atveriamomis galimybėmis.

Komisija kaip niekad ryžtingai nusiteikusi rengti tokią politiką ir pasiūlymus, kokie palengvintų gyvenimą žmonėms ir verslui. Turime užtikrinti, kad reglamentavimas būtų naudingas ir taiklus, jo reikalavimai lengvai įvykdomi, o našta be reikalo nedidėtų.

Pagal principą „kiek plus, tiek minus“ (žr. 2 langelį) nauja našta, atsirandanti dėl Komisijos pasiūlymų dėl teisės aktų, yra kompensuojama atitinkamai sumažinant esamą naštą toje pačioje politikos srityje. Be to, taikant šį principą bus vertinama ne tik dėl konkrečių teisėkūros procedūra priimamų aktų atsirandanti našta, bet ir naštos sanaupa kiekvienoje politikos srityje, todėl bus lengviau kasmet apžvelgti kaštus skirtingose politikos srityse.

---

siekiant naštos mažinimo būtina plačiu mastu rinkti duomenis, nepavyko aiškiai įrodyti, kad verslui tai duoda praktinės naudos.

⁴³ [Metinis naštos tyrimas](#) yra Komisijos metinė ataskaita, kurioje apžvelgiamos Komisijos pastangos mažinti naštą.

Valstybių narių patirtis parodė⁴⁴, kad diegdami tokius principus kaip „kiek plus, tiek minus“ politikos formuotojai priversti pažvelgti plačiau: ne tik į politikos tikslus, bet ir į praktinius politikos įgyvendinimo aspektus. Diegdami principą „kiek plus, tiek minus“ norime puoselėti politikos formavimo kultūrą, kad ne tik pasiektume savo politikos tikslus, bet ir būtume dėmesingesni tam, *kaip* jų siekiame. Todėl nagrinėdami, kaip supaprastinti procesus, padedančius pasiekti laukiamų politikos rezultatų, kartu svarstysime galimybę įgyvendinti politiką sklandžiau ir pigiau, naudojant skaitmeninius sprendimus.

Po šios permainos turėtume ne tik sumažinti su teisės aktais susijusią naštą, bet ir apskritai pagerinti konkrečių teisės aktų (taigi ir viso teisyno) kokybę. Todėl labiau gilinsimės į teisės aktų veiksmingumą, kad siekdami politikos tikslų išvengtume naštos, kuri nėra griežtai būtina.

Pagal programą REFIT jau sistemingai tikriname galiojančius teisės aktus, ieškodami galimybių juos supaprastinti ir sumažinti naštą kartu išsaugant gaunamą naudą, pvz., ieškome skaitmeninių sprendimų.

Kelios valstybės narės jau įvairiopa taiko principą „kiek plus, tiek minus“⁴⁵. Komisija turi jį pritaikyti prie ES teisinio ir administracinio konteksto ypatumų, t. y. dažnos ES ir valstybių narių teisės aktų sąveikos. Todėl naudojamės valstybių narių ir suinteresuotųjų subjektų patirtimi, taip pat reguliariais tarpusavio vertinimais, kaip geriausiai įvertinti teisės aktų kaštus ir pagerinti jų bendrą kokybę.

Šį principą taikysime ne mechaniškai. Užtuot po kiekvieno naujo teisės akto pasiūlymo siūlę panaikinti galiojančią teisės aktą, naštą žmonėms ir verslui, numatytą kai kuriuose pasiūlymuose dėl teisės aktų, sieksime kompensuoti mažindami naštą, tenkančią dėl kitų tos pačios politikos srities pasiūlymų. Apie tai, kaip kasmet įgyvendinamas principas „kiek plus, tiek minus“ atsiskaitysime *metiniame naštos tyrime*.

Komisija principą „kiek plus, tiek minus“ išbandys jau 2021 m. antrąjį pusmetį ir pradės jį įgyvendinti vykdydama 2022 m. Komisijos darbo programą, kuri jau rengiama.

Naštą išlaikyti vienodą ir ją kiekybiškai pamatuoti nėra savitikslių veikla. Komisija ir toliau siūlys naujus teisės aktus, kurių pagrindinis tikslas – užtikrinti ilgalaikę ekonominę, socialinę ir aplinkosauginę naudą žmonėms ir verslui. Ir toliau svarbiausias kriterijus bus, laikantis gerosios patirties, sukauptos taikant tarptautiniu mastu pripažintą mūsiškę geresnio reglamentavimo sistemą, įvertinti, ar nauda pranoksta kaštus. Subsidiarumo ir proporcingumo principai bus taikomi kaip iki šiol. Taigi įgyvendinant principą „kiek plus, tiek minus“ tikrai nebus mažinami aukšti ES ekonominiai, socialiniai ir aplinkosaugos standartai bei tikslai ir neatsiras kliūčių priimti aiškia pridėtinę vertę turinčias naujas iniciatyvas, kuriomis veiksmingai įgyvendinami politikos prioritetai.

Siekdamas laikytis šių standartų ir gauti iš jų naudos, verslas dažnai turi investuoti į gamybos linijų modernizavimą, žalos aplinkai mažinimą, visuomenės sveikatos gerinimą

---

⁴⁴ 2020 m. Komisija surengė du praktinius seminarus su valstybėmis narėmis ir Europos reglamentavimo priežiūros institucijomis ir susipažino su nacionaline principo „kiek plus, tiek minus“ taikymo patirtimi.

⁴⁵ Apžvalga pateikiama, pavyzdžiui: [One-In, X-Out: regulatory offsetting in selected OECD countries](#) (EBPO reglamentavimo politikos darbinis dokumentas).

arba vartotojų ar darbuotojų apsaugos lygio didinimą. Nors verslui nauda iš šių pokyčių ne visada tiesioginė, jis gali pasinaudoti naujomis galimybėmis, įgyti konkurencinį pranašumą arba gauti netiesioginės naudos, pvz., vienodas sąlygas bendrojoje rinkoje.

Tais atvejais, kai investicijų poreikiai yra ypač dideli ir atspindi svarbius politikos tikslus, ES ir (arba) valstybės narės siūlo konkrečias reikiamo prisitaikymo priemones⁴⁶. Naudodamosi šiomis priemonėmis ES ekonomika ir visuomenė tampa tvaresnė, atsparesnė ir geriau pasirengusios nė vieno nuošalyje nepaliekančios žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos iššūkiams ir galimybėms. Pvz., naujuose teisės aktuose gali būti reikalavimų investuoti į mūsų atsparumą, nes stiprėja poveikis ekonomikai ar aplinkai, priklausomybės ir susijusios rizikos, įskaitant sisteminę riziką.

Galiausiai ES lygmens teisės aktais paprastai siekiama panaikinti reglamentavimo skirtumus tarp valstybių narių pakeičiant 27 skirtingas nacionalines sistemas. Šis veiksmingumo didėjimas bus laikomas naštos sumažinimu.

Siekiant sumažinti našta, susijusią su ES politikos tikslų siekimu, ir įgyvendinti principą „kiek plus, tiek minus“, tikėtini ES teisės aktų laikymosi kaštai bus apskaičiuojami skaidriai ir nuolat pateikiami poveikio vertinimuose. Po Reglamentavimo patikros valdybos patikrinimo apskaičiavimai bus pateikiami Europos Parlamentui ir Tarybai kartu su Komisijos pasiūlymais, kaip politinių diskusijų argumentai. Su informavimu, registravimu, stebėseną ir kontrole susiję verslo ir piliečių kaštai bus kompensuojami pašalinant atitinkamą našta toje pačioje politikos srityje.

Siekiant, kad sistema būtų lankstesnė, bus nustatyta tokia kaštų kompensavimo pagal principą „kiek plus, tiek minus“ tvarka:

- **ataskaitinio laikotarpio lankstumas** – jei tų pačių metų darbo programoje negalima nustatyti pašalintinos naštos, tai bus padaryta kitais metais;
- **mainai tam tikromis išskirtinėmis aplinkybėmis visose politikos srityse** – jei siūlomas teisės aktas, dėl kurio atsiranda kaštai („plus“), laikomas būtinu ir toje pačioje srityje neįmanoma rasti kuo juos kompensuoti („minus“), Komisija gali nuspręsti sumažinti našta kitoje politikos srityje; ir
- **išimtys tam tikromis išskirtinėmis aplinkybėmis** – jei yra politinė valia reglamentuoti, tačiau toje pačioje srityje neįmanoma nustatyti kuo našta kompensuoti (pvz., kai reglamentuojama naujose politikos srityse, kuriose būtina užpildyti reglamentavimo spragą), Komisija gali nuspręsti reglamentuodama netaikyti principo „kiek plus, tiek minus“.

2 langelis. Praktinis principo „kiek plus, tiek minus“ įgyvendinimas

Principo „kiek plus, tiek minus“ taikymo Komisijoje apžvalga

(taikymas ir metodika bus išsamiau aprašyti peržiūrėtose geresnio reglamentavimo gairėse ir priemonių rinkinyje)

ES lygmens tikslai:

- fiziniams asmenims ir verslui dėl ES teisės aktų susidarantią našta išlaikyti kuo mažesnę;

⁴⁶ Tai, pvz., Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, sanglaudos politikos ir žemės ūkio fondai ir Teisingos pertvarkos mechanizmas.

- geriau informuoti politikos formuotojus apie ES teisės aktų kaštus ir naudą ir
- pateikti palyginamus kaštų skirtingose politikos srityse įverčius.

Taikymo sritis:

- Su poveikio vertinimu pateikiamos naujos ir persvarstytos iniciatyvos, dėl kurių atsiranda ar išnyksta dideli kaštai.
- Po bandomojo etapo 2021 m. antroje pusėje, pradedant nuo 2022 m. Komisijos darbo programos, visi tam tinkami Komisijos pasiūlymai dėl teisės aktų⁴⁷.
- Kai dėl iniciatyvos atsiranda tam tikra našta, ji laikoma „plius“ (naujais kaštais), o kai tam tikra našta pašalinama, ji laikoma „minus“ (kaštų išvengimu).
- Visi reikalavimų laikymosi kaštai⁴⁸ (t. y. prisitaikymo ir administraciniai kaštai) bus analizuojami ir kiekybiškai įvertinami poveikio vertinimuose, kai tai įmanoma ir proporcinga.
  - Administraciniai kaštai bus kompensuojami.
  - Prisitaikymo kaštai bus skaidriai ir nuolat nurodomi poveikio vertinimuose, kiek tai įmanoma ir proporcinga. Siekiant kiek įmanoma kompensuoti šiuos kaštus bus imamasi kitų priemonių.
- Visus reikalavimų laikymosi kaštus tikrins Reglamentavimo patikros valdyba; jie bus skelbiami viešai ir aptariami per teisėkūros procedūrą.

Ataskaitų teikimas:

- Ataskaitos bus pateikiamos *metiniame naštos tyrime*.
- Skubos atvejais, kai Komisija priima iniciatyvą be poveikio vertinimo, informacija apie susijusius kaštus bus pateikiama paskelbus pasiūlymą dėl teisės akto, kad ja būtų galima naudotis taikant principą „kiek plus, tiek minus“.

5.2. Ateičiai tinkamo reglamentavimo platforma

Komisija labai vertina valstybių narių, socialinių partnerių ir suinteresuotųjų subjektų indėlį (patarimus ir praktinę patirtį), padedantį nustatyti, kurioje srityje teisės aktai nebeatitinka savo paskirties, užkrauna nereikalingą našta, siekiant numatytų tikslų turi būti papildyti tolesniais intervenciniais veiksmais arba gali būti supaprastinti. Dėl COVID-19 krizės ir jos pasekmių gali teikti atnaujinti kai kuriuos papildomus teisės aktus.

REFIT platforma iki 2019 m. padėjo Komisijai tobulinti ES teisės aktus pagal programą REFIT⁴⁹. Platforma suteikė vertingos informacijos apie praktinį teisės aktų įgyvendinimą ir poveikį⁵⁰. Deja, jos darbas nesulaukė reikiamo dėmesio, o potencialas ne visada buvo

⁴⁷ Europos Parlamento arba Tarybos padaryti pakeitimai bus įvertinami po to, kai teisės aktai įgyvendinami valstybėse narėse, atėjus vertinimo etapui.

⁴⁸ Prisitaikymo kaštus sudaro investicijos ir išlaidos, kurias turi padengti verslas, piliečiai ir pilietinės visuomenės organizacijos derindamos savo veiklą su teisės normų reikalavimais. Administraciniai kaštai susidaro dėl administracinės veiklos, atliekamos siekiant laikytis teisės aktuose nustatytų administracinių įpareigojimų (pvz., įpareigojimo teikti ataskaitas stebėsenos ir statistikos tikslais, etiketėse nurodomos ir nenurodomos informacijos teikimo tretiesiems asmenims, produktų ar procesų registravimo, sertifikavimo).

⁴⁹ Komisijos komunikatas „[ES reglamentavimo kokybė](#)“, COM(2012) 746.

⁵⁰ Komisijos komunikatas „[Geresnis reglamentavimas. Padėties vertinimas ir įsipareigojimo išlaikymas](#)“, COM(2019) 178.

išnaudotas iki galo, todėl 2020 m. gegužės mėn. Komisija sukūrė Ateičiai tinkamo reglamentavimo platformą⁵¹.

Ateičiai tinkamo reglamentavimo platforma toliau ieško supaprastinimo ir naštos mažinimo galimybių. Ji taip pat tikrina galiojančius teisės aktus, atsižvelgdama į naujas pasaulines tendencijas ir iššūkius. Taip ji padeda Komisijai užtikrinti, kad ES politika būtų perspektyvi ir palanki inovacijoms, rasti skaitmeninio galimybių ir ypatingą dėmesį skirti teisės aktų gausai⁵².

Ateičiai tinkamo reglamentavimo platforma reguliariai rengia ekspertų posėdžius, kuriuose dalyvaujantys viešojo administravimo institucijų, socialinių partnerių, mažųjų ir didžiųjų įmonių, techninių ekspertų ir vartotojų, sveikatos, aplinkos apsaugos ir kitų nevyriausybinų organizacijų atstovai svarsto, kaip tobulinti galiojančius ES teisės aktus. Svarbų vaidmenį atlieka Regionų komitetas ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas: pirmasis priklauso platformos vyriausybės grupei, o antrojo atstovai dirba suinteresuotųjų subjektų grupėje. Į platformos darbą bus nuolat įtraukiamas Regionų komiteto tinklas „RegHub 2.0“.

Siekdama savalaikių, matomų ir naudingų darbo rezultatų, platforma veiklą vykdo pagal metinę darbo programą. Jos 2021 m. darbo programos⁵³ akcentai: skaitmeninio galimybių nustatymas, veiksmingo ženklinimo rėmimas, leidimų reikalavimai, ataskaitų teikimo įsipareigojimai ir teisės aktų kokybės gerinimas siekiant išvengti dubliavimosi ir nenuoseklumo, kartu užtikrinant jų veiksmingumą ateityje.

Metinę darbo programą rengia platformos nariai, atsižvelgdami į MVĮ atstovų tinklo (kuriam atstovauja ES MVĮ atstovas), valstybių narių, Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto, Regionų komiteto ir tinklo „RegHub 2.0“ nuomones.

6. MŪSŲ PRIEMONIŲ RINKINIO TOBULINIMAS

Per daugiau kaip 20 metų nuo pirmųjų poveikio vertinimų ir vertinimų⁵⁴ šios priemonės tapo neatsiejama Komisijos politikos formavimo proceso dalimi. Tačiau šios pastangos neturėtų apsiriboti pirminiais Komisijos pasiūlymais, o būti tęsiamos ir po to, kai teisės aktai priimami po derybų procedūros. Europos Parlamentas ir Taryba įsipareigojo to laikytis 2016 m. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros.

Mes savo ruožtu vertinimus ir poveikio vertinimus planuojame tobulinti toliau aprašomais būdais. Norėtume sužinoti, kokių aktyvesnių veiksmų ketina imtis mūsų instituciniai partneriai, konkrečiai, vykdydami savo įsipareigojimus pagal Tarpinstitucinį susitarimą.

---

⁵¹ [2020 m. gegužės 11 d. Komisijos sprendimas, kuriuo sukuriama Ateičiai tinkamo reglamentavimo platforma, C\(2020\) 2977 \(OL C 163, 2020 5 12, p. 3\).](#)

⁵² T. y. atsakyti į klausimą, ar pakanka nustatyti principus ir tikslus, ar reikia išsamių techninių nurodymų, kaip šiuos tikslus pasiekti. Nuo atsakymo gali priklausyti nacionalinių, regioninių ir vietos valdžios institucijų veiksmų laisvė įgyvendinant teisės aktus (žr. Subsidiarumo, proporcingumo ir veikimo mažiau, bet efektyviau darbo grupės įdirbį).

⁵³ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof/fit-future-platform-f4f/annual-work-programme_en

⁵⁴ Poveikio sektoriams vertinimus Komisija atlieka nuo XX a. paskutinio dešimtmečio.

6.1. Strateginio prognozavimo integravimas į politikos formavimą

COVID-19 pandemija parodė, kad ES turi ne tik spręsti šiandienos problemas, bet ir dėti daugiau pastangų pasirengti ateities iššūkiams. Norėdami stiprinti ES atsparumą, pasinaudoti galimybėmis strateginiuose sektoriuose ir šalinti savo trūkumus siekdami visa apimančių ES tikslų, turime kokybiškai rengti politikos priemones. Norime užtikrinti, kad ES politika būtų tinkama ateičiai, todėl, pvz., atsižvelgiame į naujas didžiąsias tendencijas⁵⁵ (spartėjančius technologinius pokyčius, hipersusietumą, ryškias demografines tendencijas ir kt.), taip pat įvertiname perspektyvas bandydami išvelgti galimas būsimas konkrečių sričių permainas.

Šiame kontekste strateginis ir mokslu grindžiamas prognozavimas labai padės formuoti ateities iššūkiams parengtą ES politiką ir užtikrins, kad šiandien priimdami sprendimus pažvelgtume į ilgesnį laikotarpį, be kita ko, prisidėtume prie ilgalaikių išipareigojimų, pvz., darnaus vystymosi tikslų, vykdymo. Jis taip pat atvers dinamišką ES politikos tikslų sinergijos ir kompromisų perspektyvą ir taip padės užtikrinti ES politikos priemonių darną.

Strateginis prognozavimas veikia didžiąsias politikos iniciatyvas, todėl jis bus visapusiškai integruotas į Komisijos geresnio reglamentavimo darbotvarkę. Politikos srityse, kuriose vyksta greiti struktūriniai pokyčiai, atliekant poveikio vertinimus, tinkamumo patikras ir didesnius vertinimus bus kiek įmanoma atsižvelgiama į ryškesnes tendencijas, pvz., nustatytas 2020 ir vėlesnių metų *strateginio prognozavimo ataskaitose*⁵⁶. Per viešas konsultacijas galėtų būti užduodama ir su prognozėmis susijusių klausimų siekiant sužinoti suinteresuotųjų subjektų požiūrį į ateitį konkrečioje politikos srityje. Reglamentavimo patikros valdyba, tikrindama Komisijos poveikio vertinimus, tinkamumo patikras ir didesnius vertinimus, atsižvelgs į svaresnį strateginio prognozavimo vaidmenį. Be to, strateginis prognozavimas padės įvertinti, ar ES teisės aktai vis dar tinkami ateičiai, ir sudarys sąlygas inovacijoms, atitinkančioms ES politikos tikslus. Galiausiai, atliekant vertinimus ir tinkamumo patikras bus svarstoma, ar artėjant galimiems būsimiems pokyčiams politikos priemonių aktualumas yra ilgalaikis.

6.2. Išsamesnis ir skaidresnis poveikio vertinimas

Visų atitinkamų pasiūlyimų pagrindimo skelbimas

Iniciatyvos poveikio vertinimas atliekamas tada, kai yra kelios politikos alternatyvos, o numatomas poveikis gali būti aiškiai nustatytas iš anksto ir visuomenei yra reikšmingas. Tačiau kartais teisėkūra turi vykti greitai, todėl nelieta laiko visiems Komisijos geresnio reglamentavimo gairėse numatytiems žingsniams.

Per COVID-19 krizę Komisija turėjo skubiai pasiūlyti keletą iniciatyvų. Dauguma jų buvo sprendimai ar teisės aktai, dėl kurių bet kuriuo atveju nebūtų reikėję atlikti poveikio vertinimo. Dėl kitų paprastai būtų rengiamos viešos konsultacijos ir atliekami poveikio vertinimai, tačiau tam laiko buvo per mažai. Pasiūlymai buvo pagrįsti aiškinamuosiuose memorandumuose, tačiau gali būti, kad dėl laiko stokos ir sparčiai kintančios padėties poveikis nebuvo iš anksto iki galo įvertintas.

⁵⁵ https://ec.europa.eu/knowledge4policy/foresight/tool/megatrends-hub_en

⁵⁶ Komisijos komunikatas „2020 m. strateginio prognozavimo ataskaita. Strateginis prognozavimas – kelias į didesnę Europos atsparumą“, COM(2020) 493.

Atitinkamų pasiūlymų dėl teisės aktų (tų pasiūlymų, kurių netikrino Reglamentavimo patikros valdyba) aiškinamajame memorandume ir ateityje bus paaiškinama, kodėl nėra poveikio vertinimo. Tokiais atvejais⁵⁷ analizė ir visi patvirtinamieji įrodymai bus pateikiami tarnybų darbiniam dokumente, skelbiamame kartu su pasiūlymu arba ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo jo paskelbimo. Tame dokumente bus aiškiai išdėstoma, kokiais būdais ir kada aktas vėliau bus vertinamas.

Geresnė poveikio analizė ir geresnis informavimas apie poveikį

Atsigaunant po dabartinės krizės, politikos formavimas ir investavimas keisis iš esmės ir precedento neturinčiu mastu, todėl tai turės įtakos būsimos kartos pasauliui. Labai svarbu permainas įgyvendinti strategiškai, kad ne tik atsigauname, bet ir paspartintume dvejopą pertvarką ir padarytume pasaulį geresnį ir atsparesnį, o galimybes lygesnes, negu anksčiau. Todėl visi mūsų pasiūlymai dėl teisės aktų turėtų padėti siekti visa apimančių tikslų.

Tuo tikslu kiekvieną savo pasiūlymą susiesime su konkrečiais JT darnaus vystymosi tikslais (DVT) ir išnagrinėsime, kaip iniciatyva padės jų siekti⁵⁸. Sąsajos su DVT bus nurodomos visuose vertinimuose ir poveikio vertinimuose.

Siekdami atsižvelgti į U. von der Leyen vadovaujamos Komisijos plataus užmojo tikslus, kokybiškiau analizuosime kai kurių tipų poveikį, konkrečiai, susijusį su žaliaja ir skaitmenine pertvarkomis ir jų socialinio teisingumo ir sąžiningumo dimensija, ir geriau apie jį informuosime⁵⁹. Daugiau dėmesio skirsime lyčių lygybės ir lygybės tarp visų aspektui⁶⁰, kad į jį būtų nuolat atsižvelgiama visuose politikos formavimo etapuose. Siekiant simetriškesnio ekonomikos atsigavimo ir sanglaudos visoje Sąjungoje bus išsamiau atliekami teritorinio poveikio vertinimai⁶¹ ir tinkamumo kaimo patikros⁶², kad būtų labiau atsižvelgiama į įvairių ES teritorijų, pvz., miesto ir kaimo vietovių, pasienio⁶³ ir atokiausių regionų⁶⁴, poreikius ir ypatumus. Kartu stengsimės dėmesingiau atsižvelgti į vidaus politikos priemonių išorines pasekmes ir į jų didelį poveikį trečiosioms šalims; bus labiau atsižvelgiama į tų šalių subjektus. Prireikus šis poveikis bus analizuojamas poveikio vertinimuose ir pateikiamas Komisijos pasiūlymų aiškinamuosiuose memorandumuose.

Be to, poveikio vertinimuose turi atsispindėti įvairūs COVID-19 krizės padariniai. Konkrečiai, apibrėžiant problemą, analizuojant subsidiarumą ir proporcingumą, rengiant atskaitos scenarijų ir numatant politikos galimybes reikėtų atsižvelgti į pasikeitusias

---

⁵⁷ Kai Komisija savo nuožiūra nusprendžia nerengti poveikio vertinimo, nors pagal Geresnio reglamentavimo gairių nuostatas jo reikia.

⁵⁸ Bus taikomas proporcingos analizės principas, todėl poveikis bus kiek įmanoma įvertinamas kiekybiškai.

⁵⁹ Žr. Komisijos komunikatą „[Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planas](#)“, COM(2021) 102 *final*.

⁶⁰ Laikantis SESV 8 ir 10 straipsnių.

⁶¹ Įgyvendinant Komisijos komunikatą „[Subsidiarumo ir proporcingumo principų vaidmens stiprinimas formuojant ES politiką](#)“, COM(2018) 703 *final*. *Kaip vieną iš priemonių, Komisijos tarnybos pradės taikyti teritorinio poveikio vertinimo būtinybės patikras, siekdamas nustatyti, kada verta atlikti teritorinio poveikio vertinimus.*

⁶² Komisijos komunikatas [Miesto ir ūkininkavimo ateitis](#)“, COM(2017) 713 *final*.

⁶³ Komisijos komunikatas „*Ekonomikos augimas ir sanglaudos skatinimas ES pasienio regionuose*“ (COM(2017) 534 *final*).

⁶⁴ Komunikate „[Tvirtesnė ir atnaujinta strateginė partnerystė su ES atokiausiais regionais](#)“, COM(2017) 623 *final*, Komisija įsipareigojo užtikrinti, kad atliekant poveikio ir politikos vertinimus būtų tinkamai atsižvelgiama į atokiausiems regionams rūpimus klausimus ir interesus.

aplinkybes, be kita ko, į prognozuojant nustatytą ilgesnio laikotarpio poveikį ir poreikį didinti atsparumą.

Nuo krizės ypač nukentėjo MVĮ. Atidžiai vertinant Komisijos pasiūlymų poveikį MVĮ bus užtikrinama, kad veiksmai būtų taiklūs, atvestų į tikslus ir nepridurtų nereikalingų kaštų. Pasiiekti šį tikslą padės sistemingesnis ir proporcingesnis poveikio MVĮ tyrimas⁶⁵.

Galiausiai ketiname patobulinti poveikio vertinimų santraukas ir jas padaryti patrauklias platesniam skaitytojų ratui. Taip pat užtikrinsime, kad aiškinamuosiuose memorandumuose būtų aiškiai aprašomi pagrindiniai atitinkamų pasiūlymų dėl teisės aktų motyvai.

Subsidiarumo vertinimo lentelė

Geresnis reglamentavimas iš dalies reiškia tai, kad veikti ES lygmeniu reikia tik tada ir tiek, kiek tai būtina. Subsidiarumo ir proporcingumo principai yra itin svarbūs ES sutarčių elementai: Komisija juos nuolat taiko rengdama pasiūlymus dėl teisės aktų.

Subsidiarumo, proporcingumo ir veikimo mažiau, bet efektyviau darbo grupė ir geresnio reglamentavimo pastangų apžvalga parodė, kad Komisija turi geriau paaiškinti, kodėl ji mano, kad tam tikrais atvejais būtina imtis veiksmų ES lygmeniu. Regionų komiteto parengtas standartinių klausimų, susijusių su subsidiarumu ir proporcingumu, rinkinys⁶⁶ padės šiuos principus suprasti vienodai.

Laikydami anksčiau įsipareigojimų⁶⁷, su kiekvienu politiškai opiu ar svarbiu pasiūlymu, kurio poveikio vertinimas atliktas, skelbsime subsidiarumo vertinimo lentelę⁶⁸. Ji turėtų padėti politinėms institucijoms suprasti, kurie ES veiksmų poreikio ir formos aspektai kelia kontroversiją. Tuo siekiame per diskusijas atkreipti dėmesį į šiuos klausimus.

Dvejopa pertvarka

Europos žaliojo kurso dokumente Komisija įsipareigojo tobulinti geresnio reglamentavimo priemones, kurios padeda siekti tvarumo. Geresnis reglamentavimas taip pat labai padeda ieškoti bendros vizijos ir imtis tinkamų veiksmų, kurie laiduotų ES sėkmę per skaitmeninį dešimtmetį. Jo indėlis į skaitmeninę pertvarką ir principo „nedaryti reikšmingos žalos“ įgyvendinimą bus toks:

- konsultacijose su suinteresuotaisiais subjektais bus nedviprasmiškai iškeliami aplinkos ir skaitmeniniai aspektai, kai tinka;
- per poveikio vertinimą vertinant tinkamiausią galimybę taip pat bus atsižvelgiama į principų „nedaryti reikšmingos žalos“ ir „pirmenybė skaitmeninimui“ analizę;
- visuose vertinimuose, kai tinka, atskirai bus keliamas klausimas, ar galima dar labiau sumažinti poveikį aplinkai ir prisidėti prie skaitmeninės pertvarkos sėkmės;

⁶⁵ 2017 m. geresnio reglamentavimo priemonių rinkinio [#22 priemonė](#).

⁶⁶ <https://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/Pages/Subsidiarityandproportionalityanalysisikit.aspx>

⁶⁷ Komisijos komunikatas „[Subsidiarumo ir proporcingumo principų vaidmens stiprinimas formuojant ES politiką](#)“, COM(2018) 703 *final*.

⁶⁸ Išskyrus ES išimtinės kompetencijos sritis, kuriose subsidiarumo principas netaikomas.

- visų pasiūlymų dėl teisės aktų aiškinamuosiuose memorandumuose bus paaiškinama, kaip kiekviena iniciatyva atitinka principą „nedaryti reikšmingos žalos“ ir padeda žengti Europos keliu link skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės.

Taip Komisija įvykdys Europos klimato teisės akto įpareigojimus ir įgyvendins 2030 m. skaitmeninės politikos kelrodžio komunikate nustatytus tikslus ir principus.

6.3. Vertinimų tobulinimas siekiant geriau panaudoti per juos nustatytus faktus

Didžioji dauguma Komisijos pasiūlymų dėl teisės aktų yra galiojančių teisės aktų (įskaitant tuos, kurie susiję su išlaidų programomis) peržiūra. Norint, kad jų rezultatai būtų geriausi, turime tikrinti, ar ES politikos priemonės ir finansavimo programos davė lauktų vaisių ir ar jos vis dar aktualios ir atitinka paskirtį. Taip mes mokomės.

Todėl ir toliau tvirtai laikysimės principo „pirmiausia – vertinimas“. Jau dabar daugiau kaip 80 proc. Komisijos poveikio vertinimų, kuriais grindžiamos teisės aktų peržiūros, yra grindžiami vertinimu.

Naudingesnės stebėsenos ir peržiūros nuostatos

Akivaizdu, kad ES teisės aktas gali būti vertinamas tik išklausant jo poveikį patyrusius subjektus ir tik po to, kai jį iki galo įgyvendino valstybės narės. Todėl turi praeiti pakankamai laiko, kad Komisija galėtų surinkti pakankamai duomenų ir įrodymų, pagal kuriuos galima įvertinti teisės aktų veiksmingumą.

Tačiau teisėkūros institucijos dažnai įtraukia pakeitimus, dėl kurių teisės aktuose atsiranda neaiškių reikalavimų dėl atliktinos peržiūros pobūdžio arba nustatoma teisės aktų (dalių) vertinimo terminų, kurie baigiasi dar neturint pakankamai praktinės patirties ir informacijos apie jų įgyvendinimą ir poveikį. Šią problemą iškėlė Europos Audito Rūmai, nagrinėdami ES vertinimo politiką⁶⁹. Į mūsų pasiūlymus dėl teisės aktų bus įtraukiamos auditorių rekomendacijas atitinkančios peržiūros nuostatos, tačiau galutinis rezultatas iš esmės priklauso nuo teisėkūros institucijų.

Siekdama didesnio peržiūros nuostatų derėjimo, Komisija mūsų teisėkūros institucijoms siūlo aiškiau atskirti įgyvendinimo ataskaitas ir vertinimus⁷⁰. Pirmo tipo dokumentuose būtų aptariama teisės aktų perkėlimo į nacionalinę teisę, įgyvendinimo ir taikymo pažanga ir visos su tuo susijusios problemos. Antro tipo dokumentuose teisės aktai (įskaitant išlaidų programas) būtų vertinami praėjus keleriems metams nuo įgyvendinimo pradžios – pagal nustatytus vertinimo kriterijus būtų vertinamas jų poveikis⁷¹.

Vertinimai ir vėlesni poveikio vertinimai labai priklauso nuo duomenų kokybės, prieinamumo ir pakartotinio naudojimo⁷². Todėl labai svarbu stebėti, koks teisės aktų nuostatų rezultatas taikant jas praktiškai. Be to, tokia stebėseną ir su ja susiję ataskaitų teikimo įpareigojimai užkrauna administracinę našta verslui ir valdžios institucijoms.

⁶⁹ Europos Audito Rūmų [specialioji ataskaita Nr. 16/2018 „ES teisės aktų ex post peržiūra: tinkamai nustatyta, tačiau neišbaigta sistema“](#).

⁷⁰ Tuo siekiama išvengti vis naujų skirtingų formuluočių atsiradimo, pvz., „vertinti įgyvendinimo patirtį“, „atlikti įgyvendinimo peržiūrą“, „stebėti Reglamento [...] taikymą, visų pirma išnagrinėjant jo veiksmingumą“, „įgyvendinimo vertinimas“, „įgyvendinimo ir poveikio ataskaita“, „visų elementų peržiūra“, „veikimo ir veiksmingumo peržiūra“.

⁷¹ Veiksmingumas, efektyvumas, aktualumas, derėjimas ir ES pridėtinė vertė.

⁷² Kaip nurodyta [Komisijos skaitmeninėje strategijoje](#) ir [Europos duomenų strategijoje](#).

Todėl reikia užtikrinti pusiausvyrą tarp to, kad turi būti renkami tik būtiniausi duomenys, ir to, kad reikia surinkti pakankamai būsimiems vertinimams reikalingų duomenų. Todėl raginame teisėkūros institucijas pasirūpinti, kad į visus teisės aktus būtų įtraukiamos stebėsenos ir ataskaitų teikimo nuostatos, užtikrinančios pakankamą teisės aktams įvertinti tinkamų duomenų kiekį.

Raginame Europos Parlamentą ir Tarybą parengti bendras apibrėžtis ir nustatyti geriausią praktiką palaikant reguliarų dialogą pagal Tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros, kad būtų susitarta dėl nuoseklių peržiūros ir realistiškų stebėsenos nuostatų.

Reaguodamos į COVID-19 krizę, nacionalinės statistikos institucijos laikinomis priemonėmis sumažino verslui tenkančią ataskaitų teikimo našta, pavyzdžiui, pritaikė kai kuriuos klausimynus ir informacijos teikimo būdus. Tuo pat metu Eurostatas ir nacionalinės statistikos institucijos toliau teikė kokybiškus statistinius duomenis, kurių reikia norint pagrįsti ekonomikos gaivinimo pastangas ir nuolat stebėti ES teisės aktų veikimo rezultatus.

Vertinimų ir tinkamumo patikrų tobulinimas siekiant formuoti labiau pagrįstą politiką

Vertinimai yra informatyviausi tada, kai juose apstu sėkmės ir trūkumų įrodymų ir nurodytos sritys, kurias reikia tobulinti atsižvelgiant į naujas tendencijas ir iššūkius. Ypač svarbu, kad iš jų būtų galima daugiau sužinoti apie tai, *kodėl* teisės aktai davė ar nedavė lauktų rezultatų.

Todėl vertinimuose reikia kruopščiai suformuluoti ir įrodymais pagrįsti teiginius apie teisės aktų taikymo rezultatus ir padaryti išvadas, kurios būtų aiškiai susietos su poveikio vertinimu. Siekdami, kad vertinimai būtų naudingesni formuojant politiką, aiškiau nurodysime visas nenumatytas pasekmes ar nepakankamus ES teisės aktų taikymo rezultatus (palyginti su iškeltais tikslais).

Laikantis principo „kiek plus, tiek minus“, per vertinimus bus tikrinama, ar iš pradžių apskaičiuoti kaštai ir nauda atitinka faktinius rezultatus po teisės aktų leidėjų padarytų pakeitimų ir įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu. Šiuo požiūriu ypač naudinga atlikti ištisu politikos sričių tinkamumo patikras (užuot vertinus paskirus teisės aktus). Atliekant vertinimus nagrinėjama ne tik tai, kiek pavyko pasiekti politikos iniciatyvos tikslus, bet ir sudėtinis teisės akto poveikis, dubliavimasis ir nenuoseklumas, taigi pateikiama visapusiškesnė informacija apie naudą ir našta verslui, fiziniams asmenims ir viešojo administravimo institucijoms. Kai kuriose politikos srityse (pvz., aplinkos, žemės ūkio) jau atliktos horizontaliųjų aspektų (pvz., ataskaitų teikimo įpareigojimo) tinkamumo patikros ir nustatyta nemažai galimybių supaprastinti reikalavimus ir sumažinti ataskaitų teikimo kaštus. Stengsimės ateityje atlikti daugiau tokių horizontaliųjų tinkamumo patikrų, nes, nepaisant didelių organizacinių pastangų, jos akivaizdžiai labai naudingos.

Tinkamumo patikras ir didesnius vertinimus nagrinėja Reglamentavimo patikros valdyba: ji peržiūri, ar teisės aktų taikymo rezultatų vertinimas yra kokybiškas.

Galiausiai, kaip ir poveikio vertinimų atveju, užtikrinsime, kad santraukos taptų prieinamesnės ir geriau atskleistų teisės aktų taikymo rezultatus.

6.4. Įtakinga Reglamentavimo patikros valdyba

Reglamentavimo patikros valdyba Komisijoje vertina politinius sprendimus grindžiančių (bet nepakeičiančių) poveikio vertinimų, didesnių vertinimų ir tinkamumo patikrų

kokybę. Valdyba negali kelti ir nekelti abejonių dėl politinių tikslų ir pasirinkimų, kurie nurodomi prie pasiūlymų projektų pridėtose ataskaitose: ji nagrinėja įrodymų kokybę, analizę ir intervencijos logiką. Kaip patariamasis organas, Valdyba toliau teiks patarimus dėl geresnio reglamentavimo gairių (iš dalies pakeisimų pagal šį komunikatą) taikymo ir aiškinimo, be kita ko, dėl išimčių taikymo.

Jei Valdyba mano, kad poveikio vertinimas ar vertinimas neatitinka geresnio reglamentavimo gairių standartų, ji pateikia neigiamą nuomonę. Tuomet atitinkama ataskaita turi būti peržiūrima. Jei dėl konkretaus poveikio vertinimo Valdyba pateikia dvi neigiamas nuomones, pateikti Komisijos narių kolegijai priimti iniciatyvą gali tik už institucijų ryšius ir perspektyvas atsakingas pirmininko pavaduotojas. Tokių galių nėra gavusi jokia valstybių narių reglamentavimo priežiūros institucija.

Pirmininkė U. von der Leyen peržiūrėjo sprendimą dėl Valdybos įsteigimo⁷³, siekdama užtikrinti nepertraukiamą jos veikimą, kai baigiasi narių įgaliojimai, ir suaktyvinti jos vykdomą informavimo veiklą, kad visuomenė daugiau žinotų apie jos vaidmenį.

Dabar Valdyba taip pat gali nepriklausomai imtis informavimo veiklos. Ji sieks plačiau informuoti apie savo darbą anapus ES politinių institucijų sienų ir taip stiprinti pasitikėjimą Komisijos darbo kokybe. Be to, aktyviau bendradarbiaudama su panašiomis institucijomis valstybėse narėse, ji sieks formuoti bendrą požiūrį į geresnį reglamentavimą.

Galiausiai, Valdyba atliks svarbų vaidmenį tikrindama poveikio vertinimus ir vertinimus pagal principą „kiek plus, tiek minus“, strategines prognozes ir tinkamus su įvairiais COVID-19 krizės padariniais susijusius argumentus.

7. ESMINĖ VYKDYMO UŽTIKRINIMO FUNKCIJA

ES grindžiama bendrai sutartomis taisyklėmis. Tam, kad šios taisyklės būtų veiksmingos, valstybės narės turi jas iki galo įgyvendinti ir laiku užtikrinti jų vykdymą. Be to, jos turi užtikrinti, kad taisyklės būtų taikomos ir vykdomos teisingai, nes nevykdymas piliečiams ir verslui reiškia kaštus⁷⁴.

Kaip Sutarčių sergėtoja, Komisija padeda valstybėms narėms įgyvendinti ES teisę ir imasi veiksmų dėl šiurkščių ES taisyklių pažeidimų. Taigi Komisija ir valstybės narės dalijasi atsakomybe už ES teisės vykdymo užtikrinimą.

Veiksmingas ES teisės taikymas, įgyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas U. von der Leyen vadovaujamai Komisijai yra prioritetas. Kaip paskelbta Pirmininkės U. von der Leyen politinėse gairėse, toliau teiksime gaires ir paramą valstybėms narėms, kad jos tinkamai perkeltų direktyvas į nacionalinę teisę, įgyvendintų reglamentus ir taikytų ES taisykles. Atlikdami atitiktis patikras tikriname, kaip valstybės narės perkeltia ES teisės aktus į nacionalinę teisę. Tam, kad perkėlimo į nacionalinę teisę etape dialogas būtų veiksmingas, mums būtina iš valstybių narių gauti aiškią ir tikslią informaciją apie nacionalinės teisės aktus.

⁷³ 2019 m. liepos 17 d. Sprendimas C(2019) 5565 ir 2020 m. sausio 23 d. dokumentas P(2020) 2.

⁷⁴ Pvz., vien dėl dabartinio aplinkos apsaugos teisės aktų įgyvendinimo trūkumų visuomenė iš viso netenka apie 55 mlrd. EUR per metus. COWI tyrimas Europos Komisijos užsakymu „[Costs of not implementing EU environmental law](#)“ („ES aplinkos teisės aktų neįgyvendinimo išlaidos“) (2019).

Komunikate dėl kliūčių bendrojoje rinkoje nustatymo ir šalinimo Komisija atkreipė dėmesį⁷⁵ į tai, kad dėl perteklinio reglamentavimo vartotojams ir verslui dažnai tenka papildoma reglamentavimo arba administracinė našta ir nuo jo ypač nukentia MVĮ. Tačiau per atitiktis patikras neįmanoma tiksliai nustatyti visų nacionalinių nuostatų, kurių reikalavimai griežtesni negu ES teisės aktų. Kai kuriais atvejais Komisija taip pat negali tiksliai įvertinti, kokia reglamentavimo našta atsiranda dėl to, kad valstybės narės, įgyvendindamos ES taisykles, įtraukia nacionalinės svarbos elementų. Komisija dar kartą prašo valstybių narių pranešti, kada jos nusprendžia įtraukti papildomų elementų, kurie nėra numatyti ES teisės aktuose, kaip numatyta Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros⁷⁶.

Ateityje Komisija ketina apžvelgti, kaip ji atlieka priežiūros ir vykdymo užtikrinimo darbą, rūpindamasi, kad jis toliau sudarytų tinkamas sąlygas praktiškai įvykdyti ES teisės aktus.

8. IŠVADOS

Matant galimybes ir iššūkius, kurie laukia atsigavus po pastarosios krizės, kaip niekad svarbu, kad priimami teisės aktai būtų kuo veiksmingesni. Todėl, nors Komisijos geresnio reglamentavimo sistema yra viena geriausių pasaulyje, mes – Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija – dar turime nuveikti daugiau. Ypač reikia tobulinti didesnių pakeitimų, padarytų per derybas arba atsidūrusių galutinėse teisės aktų redakcijose, vertinimą.

Pirma, turime užtikrinti, kad Europos Sąjungos institucijos, vietos, regionų ir nacionalinės valdžios institucijos, socialiniai partneriai, verslas, pilietinė visuomenė, mokslininkų bendruomenė ir plačioji visuomenė bendradarbiaudami kokybiškiau formuotų ES politiką. Mes savo ruožtu tobulinsime konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais ir bendravimo su jais formas ir didinsime skaidrumą. Visų pirma geriau informuosime žmones apie interneto portalą „Išsakykite savo nuomonę!“ ir užtikrinsime, kad visi galėtų jame orientuotis, net ir be išankstinių žinių.

Stengiamės supaprastinti teisės aktus ir mažinti dėl jų atsirandančią naštą: įvedame principą „kiek plus, tiek minus“ ir naudojames Ateičiai tinkamo reglamentavimo platformos patarimais. Be to, plėsimė geresnio reglamentavimo priemonių rinkinį, kad geriau naudotumėmės prognozėmis, integruotume darnaus vystymosi tikslus ir labiau atsižvelgtume į tvarumą ir skaitmeninimo svarbą. Toliau nuolat tikrinsime savo metodus siekdami, kad jų vaisiai būtų tokie, kokių tikimės. Todėl 2023 m. įvertinsime, kaip taikytas principas „kiek plus, tiek minus“, ir peržiūrėsime jo įgyvendinimą.

Geriausias būdas pasiekti teisėkūros tobulinimo pažangą (taigi ir geresnių rezultatų) – glaudžiai bendradarbiauti artimiausiais metais. Taip galime užtikrinti, kad per šią Komisijos kadenciją ES taptų stipresnė ir atsparesnė.

Komisija:

- tarsis su Europos Parlamentu ir Taryba dėl Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros visapusiško įgyvendinimo, be kita ko, dėl ES teisės aktų kokybės gerinimo siekiant užtikrinti, kad jie būtų aiškūs, paskaitomi ir suprantami;

⁷⁵ Komisijos komunikatas „[Kliūčių bendrojoje rinkoje nustatymas ir šalinimas](#)“, COM(2020) 93.

⁷⁶ Žr. Susitarimo 43 punktą.

- supaprastins konsultacijų procesą sumažindama etapų skaičių – įves vienintelį kvietimą teikti informaciją, tobulins klausimynus, o peržiūrėdama teisės aktą konsultuos tik vieną kartą;
- plačiau išpopuliarins patobulintą interneto portalą „Išsakykite savo nuomonę“;
- po konsultacijų greitai pakomentuos pasisakymus ir siūlys gauti vėliau atnaujintą informaciją; dėmesingiau gilinsis į vietos, regionų ir nacionalinių valdžios institucijų nuomones;
- užtikrins, kad būtų lengvai prieinami įrodymai, kuriais grindžiamas kiekvienas pasiūlymas dėl teisės akto – labiau susies duomenų bazines ir saugyklas ir palaipsniui atvers jas visuomenei;
- pradės taikyti principą „kiek plus, tiek minus“, siekdama dar labiau sumažinti našą tuo metu, kai teisės aktas pasiūlomas, ir atsižvelgs į sudėtinį teisės aktų poveikį žmonėms ir verslui;
- atsižvelgs į Ateičiai tinkamo reglamentavimo platformos (Komisijai padedančios aukšto lygio ekspertų grupės) nuomones apie tai, kaip supaprastinti ES teisės aktus, padaryti juos veiksmingesnius, palankius inovacijoms ir parengtus ateities iššūkiams;
- į poveikio vertinimus ir vertinimus integruos prognozavimą, kad jis taptų neatsiejama politikos formavimo proceso ir geresnio reglamentavimo darbotvarkės dalimi;
- jei neįmanoma parengti politiškai opių ir svarbių iniciatyvų poveikio vertinimo, per 3 mėnesius paskelbs jų pagrindimą ir įrodymus;
- užtikrins, kad geresnis reglamentavimas visose politikos srityse padėtų įgyvendinti principus „nedaryti reikšmingos žalos“ ir „pirmenybė skaitmeninimui“;
- gerins pasiūlymų poveikio analizę (pvz., darnaus vystymosi tikslų, MVI, tvarumo, lygybės, subsidarumo ir proporcingumo aspektais) ir geriau apie ją informuos;
- aiškiau atskirs įgyvendinimo ataskaitas ir vertinimus ir ragins Europos Parlamentą ir Tarybą parengti bendras apibrėžtis ir nustatyti geriausią praktiką siekiant peržiūros ir stebėsenos nuostatų nuoseklumo ES teisės aktuose;
- užtikrins, kad vertinimai taptų naudingesne politikos tobulinimo priemone, ir dažniau vykdys tinkamumo patikras siekdama nustatyti supaprastinimo ir naštos mažinimo galimybes;
- gerins stebėsenos sistemų ir duomenų kokybę ir prieinamumą, kad vertinimai būtų patikimesni;
- paves Reglamentavimo patikros valdybai nagrinėti poveikio vertinimus, vertinimus ir tinkamumo patikras pagal principą „kiek plus, tiek minus“ ir prognozes ir
- apžvelgs, kaip ji atlieka priežiūros ir vykdymo užtikrinimo darbą.